

Рўнома аз соли
1924 чоп мешавад
Номҳои пешинаи рўнома
«Овози тоҷики камбағал»
(соли 1924), «Овози тоҷик»
(соли 1924-1931),
«Ҳақиқати Ўзбекистон»
(солҳои 1931-1940), «Ўзбеки-
стони сурх» (солҳои 1950-
1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон»
(солҳои 1964-1991)

Овози тоҷик

Бани одам аъзои якдигаранд!

12

ноябри
соли 2025
Чоршанбе
№ 91
(15206)

e-mail:
ovozitoj@umail.uz,
ovozitoj@list.ru

СОХТМОНИ ВАРЗИШГОҲИ ТОШКАНДИ НАВ — ЛОИҲАИ МУҲИМ БАРОИ ФУТБОЛИ ЎЗБЕКИСТОН ОҒОЗ ЁФТ

11 ноябр Президент Шавкат Мирзиёев дар маросими оғози сохтмони иншооти бузурги варзишӣ — варзишгоҳи замонавии футбол дар шаҳри Тошканди Нав иштирок намуд.

Панҷ соли охир дар соҳаи футболи мамлакат давраи таҳаввулоти амиқ гардид. Аз ҷумла, низоми чемпионатҳои маҳаллӣ ислоҳ шуда, академияҳои кӯдакон ва наврасон таъсис ёфтанд, дар минтақаҳо 75 варзишгоҳи бузург ва 302 варзишгоҳи хурд ғайриқарорданд.

Тавре аён аст, соли 2017 дар кишвар танҳо 3 майдон вучуд дошт, ки ба талаботи ФИФА ва Конфедератсияи футболи Осиё ҷавобгӯ буданд. Имрӯз шумораи онҳо аз 10 адад афзуд.

Чанде пеш дар ноҳияи Юқори Чирчиқ сохтмони Маркази замонавии миллии футбол ба анҷом расид. Зияда аз 65 ҳазор ҷавондон дар мактабҳои футбол машғулот мегузаронанд. Ба ин мактабҳо мураббиёни ботачриба, мутахассисони варзиши тиббӣ ва фармакологӣ аз дастаҳои бонуфузи ҷаҳон ҷалб шудаанд.

Низоми роҳандозӣ шуд, ки мувофиқи он футболбозон аз маҳаллаҳо интихоб карда мешаванд. Барои ин имтиёзҳои махсус ҷорӣ гардид, дар 70 ғоизи зияда аз 9 ҳазор маҳалла майдонҳои хурд

ди футбол сохта шудаанд.

Инчунин, майдонҳои футболи 1,5 ҳазор мактаб таъмир гардид, дар онҳо беш аз 1 миллион донишомӯз ва ҷавонони маҳаллаҳо фаро гирифта шуданд. Баргузори мусобиқаҳои футбол миёни ҷавондон дар сатҳҳои маҳалла, ноҳия, вилоят ва ҷумҳурӣ ба анъана табдил ёфтанд.

Ҷавонони боистеъдод, ки қобилияти худро дар мусобиқаҳо нишон медиҳанд, бевосита ба мактабҳои футбол қабул карда мешаванд.

Ин талошҳо аллакай натиҷаҳои худро медиҳанд.

— Дастаи мунтахаби олимпии мо оид ба футбол соли гузашта бори аввал дар Олимпиадаи Париж иштирок кард. Дар таърих нахустин бор дастаи мунтахаби миллии мо ба Чемпионати ҷаҳон, ки соли оянда доир мегардад, роҳат ба даст овард. Имрӯзҳо футболбозони то 17-солаи мо дар чемпионати ҷаҳон, ки дар Катар идора мегардад, ҳамчун қаҳрамони Осиё шарафи мамлакатамонро Ҷимоя мекунанд, — гуфт роҳбари давлат

дар маросим.

Имрӯз арзиши умумии трансфери 20 нафар футболбозони мо, ки дар дастаҳои гуногуни бонуфузи ҷаҳон бозӣ мекунанд, аз 60 миллион доллар афзуд. Бахусус, аз оғози моҳи гузашта ба футболбози қимматтарини Осиё табдил ёфтани ҳамватанамон Абдуқодир Хусанов боиси ифтихори Ҷамаи мост.

Ин дастовардҳо аз он ғувоҳи медиҳанд, ки солҳои охир мактаби футболи милли аз ҳисоби фароҳам гардидани имконот дар сатҳи байналмилалӣ шинохта мешавад.

— Чанде пеш Президенти ФИФА Чанни Инфантино зимни ташриф ба мамлакатамон бо шароите, ки дар Ўзбекистон барои рушди футбол фароҳам оварда шудааст, инфрасохтор ва илҳомот дар низоми идоракунӣ шинос кардид, ин тағйироти куллиро дар варзиш балеанд арзёбӣ кард. Ҷангоми мулоқоти самимона бо ҷаноби Инфантино, ӯ таъкид намуд, ки эътимомӣ ҷомеаи байналмилалӣ футбол ба мамлакатаи мо тараф афзуда, футболи Ўзбекистон дар

сатҳи “грандҳои Осиё” қарор дорад, — гуфт Президент.

2 октябр дар ҷамъомади Шӯрои ФИФА оид ба баргузори Чемпионати ҷаҳонии футболи то 20-солаи соли 2027 дар Ўзбекистон ва Озарбойҷон қарор қабул гардид.

Бозирои ин чемпионати ҷаҳон дар сетойи варзишгоҳи ду мамлакат баргузор мешавад. Дар варзишгоҳи дорои беш аз 50 ҳазор нишастгоҳ гузаронидани бозирои ғайриҷаҳонӣ нава ба талаботи ФИФА махсус меёбад.

— Аз ин рӯ, мо сохтмони варзишгоҳи Тошканди Навро, ки барои футболи мамлакатамон лоиҳаи муҳим мебошад, оғоз мекунем. Барои бунёди ин варзишгоҳ, ки 100 миллион доллар арзиш дорад, ҷаро маҳз худуди Тошканди Нав интихоб шуд? Зеро Тошканди Нав дар оянда ба маркази имкониятҳои нава ва ғайриҷаҳонӣ табдил хоҳад ёфт, — гуфт роҳбари давлат.

Ҷамаи лоиҳаҳои минтақаи Тошканди Нав дар ҷамъомади бо меъморӣ муносиб ва арзишҳои миллии, дар пояи идо-

ракунии “актив” ва экологӣ амалӣ карда мешаванд. Варзишгоҳи нава низ дар асоси консепсияи умумӣ сохта шуда, бо табиат ҷамъомад хоҳад буд ва бар тамоюлҳои “энергияи сабз”, “идоракунӣ актив” ва “муҳити бироҳат” асоснок карда мешавад.

Варзишгоҳи Тошканди Нав мутобиқ ба тамоми талаботи ФИФА бунёд мегардад, он яке аз майдонҳои бузургтарини футбол ва дорои инфрасохтори муносири Осиё хоҳад шуд.

Таъкид гардид, ки ин иншоот на танҳо барои Чемпионати ҷаҳонии футболи то 20-солаи соли 2027, балки барои рушди футболи ўзбек ва варзиши ҷавондон дар даҳсолаи оянда хидмат хоҳад кард.

Бояд гуфт, ки мизбонии кишвари мо ба Чемпионати ҷаҳон дар миёни ҷавондон боз як ифодаи эътимом ва эҳтиромӣ ҷомеаи байналмилалӣ ба Ўзбекистон аст.

Зикр гардид, ки ба ин муносибат барномаи махсуси давлатӣ бобати ёмдагӣ

ба чемпионат қабул мегардад. Бинобар инфрасохтор, нақлиёт, меҳмонхона, хидмати тиббӣ ва низоми волонтерӣ барои вазоратҳои масъул вазифаҳои мушаххас муайян карда мешавад.

— Санги асосе, ки ҳоло мо барои варзишгоҳи Тошканди Нав мегузорем, пояи захираҳои имрӯза ва пирӯзҳои фардои мост. Бовар дорам, ки ин иншооти бузург барои ҷавондон як манбаи илҳом, барои мардуми мо рамзи ифтихор гардид, барои миллионҳо муҳлиси футбол кишварамон тўғҳои бузург хоҳад шуд, — гуфт Президент.

Президент Шавкат Мирзиёев ба пойдевори варзишгоҳи Тошканди Нав қабул гузашта, сохтмони онро оғоз кард.

Зиядулло ҶОНИБЕКОВ,
Иқром АБВАЛБЕКОВ,
муҳбирони ЎзА.

Сурати Хидмати матбуоти
Президенти Ҷумҳурии
Ўзбекистон.

ПРЕЗИДЕНТҲОИ ЎЗБЕКИСТОН ВА РУСИЯ МУЛОҚОТИ ТЕЛЕФОНӢ АНҶОМ ДОДАНД

11 ноябр Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев ва Президенти Федератсияи Русия Владимир Путин мулоқоти телефонӣ анҷом доданд.

Масъалаҳои муҳими рушди минбаъда ва таҳияи муносибатҳои шарикӣ ҳамчунин ба стратегӣ ва иттифоқиҳои байни Ўзбекистон ва Русия дар партави таъкиди созишҳои сатҳи олии баррасӣ гардиданд.

Ба нигоҳи доштани суръати афзоиши мубодилаи мол, рушди ҳамкорӣ дар бахшҳои афзалиятноки иқтисодӣ, аз ҷумла, лоиҳаҳои муштарак дар соҳаи энергетика, густариши робитаҳои соҳибдорӣ ва таъдбири фарҳангӣ-гуманитарии минтақа диққати махсус дода шуд.

Босамар анҷом ёфтани ҷамъомади дууми Шӯрои минтақавии Ўзбекистон ва Русия, ки 22

октябри соли ҷорӣ дар вилояти Маскав баргузор шуд, бо қаноатмандӣ зикр гардид.

Аҳамияти самарабахш гузаронидани ҷамъомади навбатии Комиссияи байнихукумати Ўзбекистон ва Русия, ки 3 декабр баргузор мешавад, инчунин форуми муштаракӣ тижоратӣ дар доираи он, таъкид гардид.

Ҷамъунин доир ба масъалаҳои дорои аҳамияти байналмилалӣ ва минтақавӣ таъдбири афкор намуна, нақшаи ҷорабинҳои ояндаро баррасӣ карданд.

ЎзА.

МАСЪАЛАҲОИ ТАКМИЛ ДОДАНИ ИДОРАКУНӢ ВА БАЛАНД БАРДОШТАНИ САМАРАНОКИИ ЛОИҲАҲО БАРРАСӢ ШУДАНД

11 ноябр Президент Шавкат Мирзиёев бо пешниҳодоти баланд бардоштани самаранокии корҳо дар соҳаи экология ва ҳифзи муҳити зист шинос шуд.

Солҳои охир дар мамлакатаи мо ҷиҳати ҳифзи табиат, бехтар кардани сифати ҳавои атмосфера, зиёд намудани минтақаҳои сабз ва мутебикшавӣ ба тағйирёбии иқлим корҳои васеъ-миқёс амалӣ мегарданд. Вале бинобар парокандагӣ дар низоми мавҷуда, тақсими шудани масъулият ва вақолатҳои дар байни идораҳои гуногун, натиҷаи корҳо на ҳамеша дар сатҳи интизорӣ сурат мегиранд.

Аз ин рӯ, дар ҷамъомади пешниҳодҳои, ки дар соҳаи барои тақмил додани идоракунӣ таҳия шудаанд, баррасӣ гардиданд. Пешниҳод шуд, ки таъкидҳои ва маблағу-

зории лоиҳаҳо барои бехтар намудани сифати муҳити зист, поксозии ҳавои атмосфера дар шаҳрҳо, рушди минтақаҳои сабз, ташаккули муносибати масъулиятшиносона нисбати табиат ва ҳифзи мероси табиӣ вобаста ба таври мутамакказ амалӣ гарданд.

Бобати нақшаи дар асоси тамоюлҳои нава роҳандозӣ намудани назорати экологӣ ва васеъ кардани вақолати мақомоти масъул маълумот дода шуд.

Ҷараҳои фаъалӣ алайҳи қонуншиканиҳо дар соҳа, пешгирии буриши ғайриқонунии дарахтон, ифлосшавии ҳаво, механизмиҳои густари-

ЎзА.

Тахти ин унвон дар доираи иҷлосияи 43-юми конфронси генералии ЮНЕСКО бо мақсади арзёбии илмӣ таърихи сеҳазорсолаи шаҳри Самарқанд ва инъикоси густурдаи ҷойҳои он дар тамаддуни башарӣ анҷумани байналмилалӣ баргузор гардид.

«САМАРҚАНД: МЕРОСИ СЕҲАЗОРСОЛА»

Дар он намоёндогони ЮНЕСКО ва дигар созмонҳои байналмилалӣ, аъзои Ассоциатсияи байналмилалӣ археологҳои Ўзбекистон-Фаронса, археологҳои маҳаллӣ ва хориҷӣ, олимони таърихшинос иштирок карданд.

Дар маросими ифтитоҳи анҷумани муовини директори Департамент оид ба масъалаҳои иқтисоди эҷодӣ ва сайёҳии Маъмурияти Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Элмурод Начимов,

директори Маркази мероси ҷаҳонии ЮНЕСКО Лазаре Элундау Ассомо, иҷрокунандаи вазифаи ҳокими вилояти Самарқанд Адиз Бобоев таъкид карданд, ки Самарқанд аз қадим ба ҳайси маҳалли пайванди тамаддуниҳои Шарқ ва Ғарб, ҷун маркази маънавият ва маърифат, ки дар он илму ҳунар, тижорату меъморӣ рушд кардаанд, шухратӣ гардидааст.

(Давомаш дар саҳ.2).

Қарори Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон

ДАР БОРАИ ҶОРАҲОИ ДАСТГӢРӢ КАРДАНИ КОРМАНДОНИ ТИББӢ ВА ДОРУСОЗӢ

Бо мақсади таҳкими Ҷимояи иҷтимоии кормандони муассисаҳои давлатии тиббӣ, боло бурдани манфиатнокии моддии онҳо ва фароҳам овардани шароити муносиб барои ғайриқарордани самаранок қарор мекунам:

I. Мақсадҳо

1. Инҳо мақсади асосии дастгирии кормандони тиббӣ ва фармасевтӣ муайян карда шаванд:

а) таҳкими Ҷимояи иҷтимоии кормандони тиббӣ ва фармасевтӣ, баланд бардоштани ҳавасмандии моддии онҳо;

б) ҷорӣ намудани ҷараҳои иловагии ҳавасмандгардонӣ нисбати кормандони фидокоре, ки ба аҳолии хидматҳои босифат ва самарабахши тиббӣ мерасонанд;

в) фароҳам овардани имкониятҳои иловагӣ барои баланд бардоштани тахассуси касбии мутахассисони ҷавони боистеъдод;

г) боло бурдани нуфузи табиибон дар ҷомеа таҳти шиори «Табииб — муҳофизи саломати аҳоли».

II. Дастгирии молиявии корман-

дони тиббӣ ва фармасевтӣ

2. Аз оғози соли 2026 ба муносибати Рӯзи кормандони тиббӣ кормандони муассисаҳои давлатии тиббӣ ҳар сол ҳадди ақалл ба андозаи музди камтарини меҳнат аз ҳисоби Фонди ҳавасмандгардонӣ ва рушди муассисаҳои тиббӣ рағбатнок гардонда шаванд.

3. Ҳар сол ба муносибати Рӯзи кормандони тиббӣ озмуноҳои зерин баргузор карда шаванд:

а) «Бехтарин роҳбари беморхонаи ҷумҳуриявӣ», «Бехтарин роҳба-

ри идораи минтақавии тандурустӣ»;

б) дар ҳар як вилоят:

и) «Бехтарин роҳбари идораи ноҳиявӣ (шаҳрӣ) оид ба нигоҳдорӣ тандурустӣ», «Бехтарин роҳбари поликлиникаи оилавӣ», «Бехтарин духтури ноҳия (шаҳр)» ва «Бехтарин корманди миёнаи тиббии ноҳия (шаҳр)»;

(Давомаш дар саҳ.2).

«САМАРҚАНД: МЕРОСИ СЕҲАЗОРСОЛА»

(Аввалаш дар сах.1).

Зикр шуд, ки солҳои охир дар самти омӯзиши таърихи шаҳри қадимӣ ҷустуҷӯ ва таҳқиқот гузаронида шуда, роҷеъ ба гузаштаи Самарқанд маълумоти нав ба даст омаданд, ки ин на танҳо барои омӯхтани таърихи ин шаҳр, балки барои омӯзиши фарҳанги шаҳрсозӣ ва таърихи давлатдорӣ мардуми тамоми минтақа аҳамияти бузург дорад.

Дар конфронс муаррихон ва бостоншиносон таъкид карданд, ки натиҷаи таҳқиқоти археологӣ нишон медиҳад, ки аввалин маҳалли зисти одамон дар ҳудуди Самарқанд ба ҳазорсолаи дуюми пеш аз милод рост меояд.

– Дар қараёни кофтуковҳои археологӣ дар Кўктеппа, Афросиёб ва дигар ёдгориҳои Самарқанд иншооти мезмориҳои шаҳрии қадим, биноҳои хоҷагидорӣ ва динӣ, инчунин намунаҳои фарҳанги моддӣ ёфт шудаанд, – гуфт профессор Темур Широнов. – Ин бозёфтҳо аз он ғувойи медиҳанд, ки дар Самарқанд ва атрофи он тамаддуни шаҳрӣ пайваста рушд кардааст. Аз ҷумла, Кўктеппа, ки тақрибан 40 гектар масоҳат дорад, аз ҷониби мутахассисон ҳамчун як шаҳри дорои биноҳои монументалӣ ва деворҳои муҳофизатӣ эътироф шудааст. Дар ин ҷо биноҳои аз хишти хом сохташуда ва ибодатхона дарёфт гардидааст.

Соли 1990 ҳангоми кофтукови 27-ум дар Афросиёб, бостоншиносии ўзбек М.Тўрабеков девори муҳофизати аз хишт ва сафолӣ ранга сохташударо дарёфт кард. Баъдтар, бостоншиносии Фаронса Франс Грен сафолҳои ранга-

ро, ки аз Афросиёб пайдо кард, ба асрҳои X–VIII пеш аз милод мансуб донист. Аммо дар қараёни таҳқиқот тахти роҳбарии бостоншинос М. Исомиддинов девори бузурги муҳофизатӣ, ки аз гишти хом сохта шуда, беш аз 7 метр масоҳат дорад, пайдо гардид. Аз зери он боз як девори кўхнатари муҳофизатӣ аз сафолӣ ранга ва дар ҳамон андоза ёфт шуд. Сипас муайян карда шуд, ки ин маҷмааи археологӣ давраи Афросиёб ба асрҳои X–VIII пеш аз милод тааллуқ дорад.

Ҳамин тарик, дар қишрҳои қадимтарини фарҳангии Кўктеппа ва Афросиёб маҷмааҳои монанди якдигар, аз ҷумла, деворҳои муҳофизати аз хишт сохташуда ёфт шудаанд.

Дар рафти муҳокимаҳо натиҷаҳои таҳқиқоте, ки дар доираи ҳамкории байналмилалӣ дар ёдгориҳои археологӣ Афросиёб ва Кўктеппа гузаронида шудаанд, мавриди баррасӣ қарор гирифта, зарурати идомаи ҷунин таҳқиқоти илмӣ таъкид гардид.

Директори Маркази мероси ҷаҳонии ЮНЕСКО Лазаре Ассомо изҳор дошт, ки омӯзиши ҳамаҷонибаи таърих ва мероси фарҳангии Самарқанд бояд идома ёбад ва натиҷаҳои он ҳуҷҷатӣ шаванд. Инчунин, пешниҳод намуд, ки соли 2026 дар шаҳри Самарқанд конфронси байналмилалӣ илмӣ оид ба мероси фарҳангӣ баргузор гардад.

Акбар АЛИБЕКОВ,
хидими хурди илмии Донишқадаи
археологияи Самарқанд ба
номи Яхё Ҳуломов

ДАР БОРАИ ЧОРАҲОИ ДАСТҲИРӢ КАРДАНИ КОРМАНДОНИ ТИББӢ ВА ДОРУСОЗӢ

(Аввалаш дар сах.1).

ii) «Бехтарин поликлиникаи оилавӣ», «Бехтарин беморхонаи ноҳиявӣ (шаҳрӣ)» ва «Бехтарин беморхонаи минтақавӣ».

4. Муайян карда шавад, ки:

а) **Ғолибони** озмун аз ҳисоби Фонди давлатии мақсадноки рушди тиб (минбаъд – Фонд) бо мукофоти яқдафъаина дар ҳаҷми зерин сарфароз гардонда мешаванд:

i) муассисаҳои тиббӣ — **500 миллион сўм**;

ii) кормандони тиббӣ ва роҳбарикунанда — **30 миллион сўм**;

б) **Ғолибони** озмун дар арафаи **Рӯзи кормандони тиббӣ** эълон карда мешаванд, таърибаи амалиётӣ пешниҳоди онҳо **ба мукофотҳои давлатӣ**, инчунин тахсил дар муассисаҳои бонуфузи илмӣ ва таълимии **хориҷӣ** аз ҳисоби Фонд мувофиқи **барномаҳои менеҷмент ва дигар барномаҳои муосир** ба роҳ монда мешаванд;

в) **Ғолибони** озмун дар номинатсияҳои «Бехтарин роҳбари беморхонаи ҷумҳуриявӣ», «Бехтарин роҳбари идораи ноҳиявӣ (шаҳрӣ) оид ба нигоҳдории тандурустӣ» ва «Бехтарин роҳбари поликлиникаи оилавӣ» ба гирифтани унвони фахрии «**Ходими шоистаи соҳаи тандурустии Ҷумҳурии Ўзбекистон**» пешниҳод карда мешаванд.

5. Аз 1 апрели соли 2026 речаи вақти кори муассисаҳои давлатии тиббӣ ба низоми **панҷрӯзаи кори** гузаронида шавад. Ҳамзамон, бо

мақсади таъмин кардани фаъолияти мунтазами муассисаҳои тиббӣ дар рӯзҳои ид ва истироҳат кор дар асоси навбатдорӣ ташкил карда мешавад.

6. Муайян карда шавад, ки **аз 1 январи соли 2026** дар муассисаҳои давлатии тиббӣ аз ҳисоби маблағҳои Фонд:

а) ба табииони муассисаҳои тиббии ноҳияҳо (шаҳрҳо), ки дар сатҳи ноҳия (шаҳр) усулҳои нави табобатро ҷорӣ намуда, натиҷаҳои мусбат ба даст овардаанд, **мукофоти яқдафъаинаи пулӣ** ба маблағи 50 баробари андозаи ягонаи ҳисобӣ пардохта мешавад;

б) ба фарзандони кормандони тиббӣ ва фармасевтӣ, ки дар муассисаҳои давлатии тиббӣ ҳаҷди ақалл 15 сол собиқаи корӣ доранд, қисми маблағи қарордоди соллонаи тахсисли зинаи бақалавд дар муассисаҳои тахсилоти олии дохили кишвар — ба андозаи **30 фоиз**, вале на бештар аз 15 баробари андозаи ягонаи ҳисобӣ ҷуброн мешавад;

в) **ҳамаи хароҷоти** кормандони тиббӣ ва фармасевтӣ, ки бо наشري мақолаҳо **дар маҷаллаҳои дорои пойгоҳҳои байналмилалӣ илмӣю техникӣ** ва **импакт-фактори баланд алоқаманданд**, пурра ҷуброн мешаванд;

г) бо мақсади ҳар сол бо манзил таъмин кардани 500 корманди тиббӣ ва фармасевтӣ, ки ҳаҷди ақалл 15 сол дар муассисаҳои давлатии тиббӣ собиқаи корӣ доранд, **25 фоизи пардохти пешакии қарзи ипотека** барои хариди манзил ҷуброн

мешавад.

7. Ба пешниҳоди Вазорати нигоҳдории тандурустӣ ва Вазорати иқтисод ва молия дар бораи он ки аз 1 январи соли 2026 ба кормандони муассисаҳои давлатии тиббӣ, ки аккредитатсияи миллиро гузаштаанд, ҳар моҳ ба андозаи 10 фоизи маоши вазифавӣ иловапулӣ пардохта шавад, ризоият дода шавад.

8. Аз 1 январи соли 2026 ба кормандони тиббӣ ва фармасевтӣ муассисаҳои давлатии тиббӣ имтиёзҳои иловагии зерин дода мешаванд:

а) ба кормандоне, ки дар муассисаҳои давлатии тиббӣ ҳаҷди ақалл 3 сол собиқаи корӣ доранд, соле як маротиба **кумаки тиббии махсусӣ роғйони баландтехнологӣ** аз ҳисоби бучети давлатӣ пешниҳод карда мешавад;

б) ба кормандоне, ки дар муассисаҳои давлатии тиббӣ ҳаҷди ақалл 15 сол собиқаи корӣ доранд, соле як маротиба аз ҳисоби маблағи Федератсияи иттифоқҳои касабҳои Ўзбекистон ва муассисаи тиббӣ роҳати роғйон ба осоишгоҳҳои дохили ҷумҳурӣ дода мешавад;

в) андозаи пардохтҳо барои тамоми хизматрасониҳои давлатӣ ду баробар кам карда мешавад.

III. **Ташкилу таъмин кардан ва назорати иҷрои қарор**

9. Вазорати нигоҳдории тандурустӣ **дар муҳлати як моҳ** оид ба тасдиқи меёёрҳо ва тартиби истифодаи имтиёзҳо, ки бо ин қарор муайян шудаанд, инчунин тартиби муайян кардани ғолибони озмун чораҳо андешад.

10. Вазорати иқтисод ва молия аз соли 2026:

а) ҳар сол ба Фонд барои ин мақсадох **100 миллиард сўми** иловагӣ ва индексатсияшаванда ҷудо намо-яд;

б) дар параметрҳои бучети давлатӣ пешбини кардани маблағҳои заруриро барои маблағгузориҳои хориҷоте, ки ба татбиқсозии чорабиниҳои дар ин қарор муайяншуда во-бастаанд, таъмин созад.

11. Вазорати нигоҳдории тандурустӣ яқҳо бо вазорату идораҳои манфиатдор дар муҳлати ду моҳ ба Девони Вазирони Ҷумҳурии Ўзбекистон оид ба тағйироту иловаҳо ба санадҳои қонунгузорӣ, ки аз ин қарор бармеоянд, пешниҳодҳо тақдим на-мояд.

12. Ба зиммаи вазири нигоҳдории тандурустӣ А. А. Худойёров масъулияти шахсӣ барои ташкили самараноки иҷрои ин қарор гузошта шавад.

13. Баррасии қараёни иҷрои ин қарор, ҳамоҳангсозӣ ва назорати фаъолияти ташкилотҳое, ки барои татбиқи он масъуланд, ба зиммаи Сарвазирӣ Ҷумҳурии Ўзбекистон А. Н. Арипов ва муовини роҳбари Маъмурияти Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон оид ба ислохоти соҳаи нигоҳдории тандурустӣ Т. А. Алиев гу-зошта шавад.

Президенти Ҷумҳурии
Ўзбекистон Ш. МИРЗИЕЕВ

Шаҳри ТОШКАНД,
9 ноябри соли 2025.

ҲАФТАИ ТАҲАММУЛПАЗИРӢ – ҶАШНИ ВАҲДАТУ ҲАМҶИҶАТӢ

Имрӯзҳо дар қасрҳои фарҳангӣ, театр, толорҳои санъат, майдону хиёбон ва ташкилоту муассисаҳои саросари мамлакат ба муносибати 16 ноябр – Рӯзи байналмилалӣ таҳаммулпазирӣ дар доираи «Ҳафтаи таҳаммулпазирӣ» чорабиниҳои гуногуни маънавию маърифатӣ ва илмиву амалӣ доир мегарданд.

Чорабиниҳои нахустини ҳафта, ки бо мақсади таъмини иҷрои Фармони Президенти мамлакат «Дар бораи Барномаи давлатӣ оид ба татбиқи Стратегияи «Ўзбекистон – 2030» дар «Соли хифзи муҳити зист ва «Иқтисодиёти сабз» ташкил гардид, бо гузоштани гулчанбарҳо дар пойаи монументи Истиқлол, воқеъ дар боғи «Ўзбекистони Нав»-и шаҳри Тошқанд оғоз ёфт.

Роҳбарият ва кормандони Кумитаи муносибатҳои байнимиллӣ ва масъалаҳои ҳамватанони бурунмарзӣи мамлакат, Кумита оид ба қорҳои динӣ, фаъолони марказҳои милливу фарҳангӣ ва ҷамъиятҳои дустӣ, намоёндагони конфессияҳои динӣ, воситаҳои ахбори оммавӣ ва вакилони ҷамъияти иштирокдорони чорабинӣ буданд.

Пас аз роҳгардии фароҳидилӣ ва гузоштани гулчанбарҳои тару тоза дар пойаи ёдгорӣ, иштирокдорон дар боғи «Ўзбекистони Нав» дар доираи лоҳҷаи умумимиллӣи «Мақоми сабз» бо ниятҳои нек ниҳили ҷинор шинонданд.

– Дар марҳилаи нави рушди Ўзбекистон тахти ташаббуси Президенти мамлакат ҷиҳати таъмини фароҳидилии динӣ, ҳамҷиҳати миллӣ ва устувории иҷтимоӣ дар ҷомеа, инчунин, бозомӯзии амиқи мероси ғании илмиву маънавию донишманд ва мутафаккирони бузурги кишварамон, ки дар рушди илму фан ва фарҳанги ҷаҳон саҳми шоиста гузоштаанд, ислохоти густирда амалӣ мегардад, – гуфт муовини ақими раиси Кумита оид ба қорҳои динӣ Д.Максудов. – Дар мамлакатҳо мо намоёндагони беш аз 130 миллату қавм ва 16 конфессияи динӣ ахлона умр ба сар бурда, озодона тоату ибодат менамоянд. Имрӯзҳо дар мамлакат 2373 ташкилоти динӣ фаъолият доранд, ки аз ин шумор 2174-то ташкилоти исломӣ ва 199-то созмони ғайриисломӣ мебошанд. Дар ҳафт соли охир ҷамъ 134 ташкилоти динӣ, аз ҷумла, 3 муассисаи таълими олий, 1 боргоҳи таълими мӯинаи махсуси исломӣ, 105 масҷид ва 25-то ташкилоти динии ғайриисломӣ, ки ба конфессияҳои гуногун мансубанд, сабти ном гардиданд. Ин ҳама натиҷаи сиёсати хирадмандонае мебошад, ки ба таҳкими муҳити та-

ҳаммулпазирӣ ва ҳамҷиҳати дар мамлакат, рушди фазои эътимоди байниҳамдигарӣ, фароҳам овардани ҳуқуқ ва имкониятҳои баробар ба намоёндагони миллату қавмҳои гуногун, тарғиби фазилатҳои эътиром ва ваҳдат байни шаҳрвандон, тарбияи насли қавон дар руҳи эътиром ба арзишҳои миллӣ ва умуминисонӣ, муҳаббат ба Ватан, садоқат ба истиқлол ниғаронида шудааст.

Дирӯз тибқи барномаи ташкил ва баргузори «Ҳафтаи таҳаммулпазирӣ» дар Хонаи фотосуратҳои Тошқанд намоишгоҳи асхо тахти унвони «Ўзбекистон – кишвари фароҳидил» кори худро оғоз кард.

Дар намоишгоҳ намоёндагони ташкилотҳои мутасадди, мусаввирони Академияи бадеии Ўзбекистон, марказҳои фарҳангӣ ва дӯстдорони санъату ҳунар иштирок карданд.

Дар беш аз 100 расме, ки ба намоиш гузошта шудааст, чорабиниҳои тахти ташаббуси Кумитаи муносибатҳои байнимиллӣ ва масъалаҳои ҳамватанони бурунмарзӣи мамлакат, марказҳои милливу фарҳангӣ ва ҷамъиятҳои дустӣ баргузорошуда, тарзи зист, фарҳанг ва арзишу аёнанаҳои намоёндагони миллат ва қавмҳои гуногун, ки дар мамлакат умр ба сар мебаранд, инъикоси худ-

ро ёфтаанд. Бояд гуфт, ки дар доираи ҳафта баргузори намоишгоҳи китобҳои шоиру нависандагони халқҳои бародар, конфронси байналмилалӣ илмиву амалӣ дар мавзӯи «Ўзбекистон – кишвари фароҳидил», суҳбати гирди мизи мудаввар тахти унвони «Қавон» – сафиро-ни таҳаммулпазирӣ» бо иштироки до-нишҷӯёни хориҷе, ки дар Ўзбекистон тахсил мегиранд, инчунин, намоишгоҳҳои марказҳои миллию фарҳангӣ, супоридани нишони сарисина-гии «Динӣ бағрикенглик», барномаи концерт тахти унвони «Оҳангҳои фароҳидилӣ», бозии эҳқони «Заковат» ва мусобиқаҳои варзӣшӣ дар назар аст.

Илова бар ин, дар мактабҳои ҳамагонии мамлакат озмуни иншоҳо дар мавзӯи «Фароҳидил аз нигоҳи ман», озмуни расмҳои бехтарин тахти унво-ни «Кишвари фароҳидилии ман!» ва «Ҷашнвораи таҳаммулпазирӣ», ки шеър-роҳиҳо ро фаро мегирад, пешбини шудааст.

Едовар мекунем, ки «Ҳафтаи таҳаммулпазирӣ» то 15 ноябр идома меёбад.

Ф.ЙҮЛДОШЕВ,
муҳбири «Овози Тоҷиқ».

13 ноябр – Рӯзи ҷаҳонии сифат

АГАР МАҲСУЛОТ БЕСИФАТ БОШАД...

Ҳар як сохтор, ташкилот, идора, ҷамъият ва муассиса дар ҳаёти ҷомеа ё мамлакат мақому вазифаи худро соҳиб аст. Мақсад аз таъсиси Федератсияи хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарони ҷумҳурӣ ва шуъбаҳои минтақавӣ он низ кумақрасонӣ ба аҳоли, хифзи ҳуқуқҳои онҳо мебошад.

Қонун «Дар бораи хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон» 26 апрели соли 1996 қабул шудааст. Соли 1997 нахустин Ҳаракати иҷтимоии хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон дар ноҳияи Шайхонтоҳури шаҳри Тошқанд ҳамчун ҷамъият ба фаъолият шурӯъ намудааст. Ҷамъияти хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарони ҷумҳурӣ бошад, соли 1999 сабти ном гардидааст ва аз соли 2000 ҳамчун Федератсияи ҷамъиятҳои хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарони ҷумҳурӣ фаъолияти худро идома додааст.

Федератсияи дастгоҳи марказии сохтор буда, он ҳамаи иттиҳодияҳои минтақавӣ ва шуъбаҳои онҳоро дар шаҳру ноҳияҳо муттаҳид намудааст. Масалан, дар вилояти Фарғона Иттиҳодияи минтақавӣи вилояти Фарғона созмон ёфта, он 19 ҷамъияти ноҳиявиро дар иштирок дорад.

28 ноябри соли 2002 қарори Девони Вазирон «Дар бораи чораҳои тавсеаи иштироки намоёндагони ҷамъияти дар хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон» қабул гардид, ки имзои ин ҳуҷҷат қорҳоро, ки бобати рушди соҳа амалӣ мегарданд, ба марҳилаи нав баровард.

Дар ин маврид беҳтитар саволе ба мени меояд: мақсад аз таъсиси Федератсияи ҷамъиятҳои хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон чӣ буд? Шуъбаҳои минтақавӣи онҳо чӣ гуна вазифаҳоро иҷро мекунанд?

Бояд гуфт, ки ҳадаф ва вазифаҳои федератсия ва шуъбаҳои минтақавӣи он аз тарғиби қонунҳои қорӣ оид ба ҳуқуқ ва манфиатҳои истеъмолгарон дар байни аҳоли, назорати бозори дохили, мониторинги беҳатари, сифати молу хидматҳо, афзунсозии фарҳанги истеъмолӣ ва дониши ҳуқуқӣи шаҳрвандон, кумақ

расонидан ба истеъмолкунандагон хангоми халалдоршавии ҳуқуқҳои онҳо ва монанди ин иборат аст.

Ҳоло дар вилояти Бухоро низ Иттиҳодияи минтақавӣи федератсия ва дар шаҳру ноҳияҳои вилоят ҷамъиятҳои хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон амал мекунанд.

– Ҳоло дар иттиҳодияи минтақавӣи федератсия ва 13 шуъбаи он ҷамъ 39 нафар кор мекунанд, – иброз дошт раиси Иттиҳодияи худудии федератсия дар вилояти Бухоро Ҷаҳонгир Мутаҳаров. – Дар 47-то гуруҳҳои таъягоҳии маҳалла, қорҳона, ташкилоту муассисаҳои таркиби ҷамъиятҳо ҷамъ 41950 нафар аъзо ба қайд гирифта шудааст. Дар нӯх моҳи соли қорӣ бо мақсади баланд бардоштани дониши ҳуқуқӣ ва мада-ни истеъмолҳои аҳоли 1583 чорабиниҳои тарғиботию ташвиқотӣ гузаронида шуд. Инчунин, тавассути телевизиону радио 358 маро-ба ба баромад қардем. Дар саҳифаҳои расмии федератсия 325-то, дар нашрияҳои ҷумҳурӣ 39-то, нашрияҳои ҷомии маҳаллӣ ва интернет 319-то мақола дарӣ гардид.

Бино ба таъкиди Ҷ. Мутаҳаров дар ин мунддат тавассути телефони бозътимоди прокуратураи генералӣ 7-то, бо телефони бовариноки федератсия (бо рақами кӯтоҳи 1091) 17-то, тариқи боти махсуси телеграми 4-то ва бевосита аз ҷониби ҷамъиятҳои шаҳру ноҳия 333-то муҷорчати истеъмолкунандагон қабул гардида, ҷиҳати халли онҳо чорабиниҳои андешида шуд. Дар натиҷа ҷамъ 329 муҷорчати халли худро ёфта, қариб 2 миллиарду 200 миллион сўм зарари моддӣ ба фонди истеъмолгарон ситонида шуд. Ғайр аз ин, ба мақомоти суд ҷамъ 16 аризаи даъво тақдим гардид.

Дар давраи ҳисоботи аз ҷониби гуруҳҳои қорӣи иттиҳодияи вилояти ва ҷамъиятҳои минтақавӣ мувофиқи

фармоиши федератсия 10 маротиба, дар асоси нақшаи чорабиниҳои ҳоҳимияти вилоят 9 маротиба, ба тарзи умумӣ 19 маротиба дар соҳаҳои гуногун чорабиниҳои санҷишӣ-омӯзишӣ гузаронида шуд ва аз рӯйи ҳолатҳои ғайриқонунӣ, ки муайян шудаанд, ба ташкилоту идораҳои мутасадди маълумотнома тақдим гардид.

Чанде пеш соҳини шаҳри Бухоро З.Д. ба мо муҷорчати карда гуфт, ки ба маблағи 8 миллион сўм аз дуқони «Х.С» мебели мулоим харидааст, – гуфт Ҷ.Мутаҳаров. – Вақте онро ба хона мебарад, бесифат будани он маълум мешавад. Меҳоҳад мебелро баргардонад, аммо соҳиби мағоза қабул намекунад. Сипас, ба Ҷамъияти хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарони шаҳри Бухоро муҷорчати даҳонӣ буд, кормандони мо масъаларо хал карданд. Соҳиби дуқон мебелро иваз карда дод. Чунин ҳолат бо соҳини ноҳияи Ғиждувон Б.Р. низ рух дод. У аз дуқони техникаи маийш бо маблағи 1 550 000 сўм телевизор меҳарад ва ҳангоми истифодаи нуксонро норасоҳои он маълум мешавад. Аз рӯйи ҳолат ба Ҷамъияти хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарони ноҳия муҷорчати мекунанд. Қормандони мо масъаларо омухта, ҳамаатарафа асоснок будани онро муайян карданд. Ҳамин тарик, телевизорӣи вайронро бо наваши иваз карда шуд.

Ҳолати дигаре, ки раиси Иттиҳодияи худудии федератсия дар вилояти Бухоро Ҷаҳонгир Мутаҳаров накл кард, бо пеш омадани муш-килот хангоми пардохт бо картаи пластикӣ вобаста аст. Тибқи он, соҳини шаҳри Қорон Р.Р. автомобилӣ худро дар истоғи нақлиётӣи худудӣи бозори деҳқонии ноҳияи Қорон гузошта, аз пайи қори худ мееравад ва хангоми боз-гашт аз сабаби надоштани

пули нақд дар қайб, меҳоҳад пули истоғоро аз карта пардохт намояд. Вақте қартаро ба назоратчи истоғи медиҳад, ў эътироз менамояд. Истеъмолгар барои мушаххас кардани ҳолат, маҷбур ба Ҷамъияти хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарони шаҳри Қорон муҷорчати кардааст. Бо даҳолати қормандони ҷамъияти муҷорчати тибқи меёёрҳои қонунгузорӣ баррасӣ гардида, ҳуқуқи истеъмолгар хифза ба назоратчи истоғи нақлиётӣ паҳлӯҳои ҳуқуқӣи масъала фаҳмонида шудааст.

Бо як суҳан, Федератсияи ҷамъиятҳои хифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон воқеан, таъягоҳи бозътимоди шаҳрвандон дар ҳалли мушкилоти марбут ба махсусоти бесифат, хидматрасониҳои ноқифо ва ҳолатҳои поймолшавии ҳуқуқҳои истеъмолӣ мебошад. Федератсия ва шуъбаҳои минтақавӣи он на танҳо ба ҳалли мушкилоти амалӣ машғуланд, балки ҷиҳати баланд бардоштани сатҳи дониши ҳуқуқӣ ва маданияти истеъмолҳои аҳоли низ қорҳои шоистаро ағном медиҳанд.

Аз мисолҳои воқеии овардашуда маълум мегардад, ки фаъолияти ин иттиҳодия танҳо дар суҳан нест, балки дар амал ба манфиати мардум равона шудааст. Қўшишҳои пайваста, заҳматҳои содиқона ва фаъолияти босамари масъулони қормандони федератсияи боси мегардад, ки ҳар як шаҳрванд боварӣ ҳосил намояд: агар махсусот бесифат бошад ё ҳуқуқҳои поймол гардад, ў танҳо нест. Пуштибини бозътимод дорад. Қонун, ҷомеа ва намоёндагони фаъолу адолатпар-вари федератсияи ҳамашар дар паҳлӯиш қарор доранд.

Амрулло АВЕЗОВ,
ҳабарнигори
«Овози Тоҷиқ»
дар вилояти Бухоро.

СЌХ БОЗ ҲАМ ОБОДУ ЗЕБО МЕШАВАД

Чанде пеш дар мулоқоти Сарвари давлатамон бо Ҷамоати иттифоқҳои касаба ва собиқадорони он Фарҳодҷон Миршарипов ба намоёндагӣ аз шабакаи телевизионии «Сўх» иштирок карда, дар бораи корҳои сохтмонӣ, таъмир ва созандагӣ дар ноҳияи Сўх ҳарф зад, ки ба шарофати таваҷҷуҳи махсуси Президенти мамлакат Шавкат Мирзиёев сурат мегиранд. Президент қайд кард, ки аз мушкilotи рўзмарраи ноҳияи Сўх, бахусус, мушкilotи марбут ба роҳҳо ва таъминоти об огоҳ аст ва ба вазорату идораҳои дахлдор дастурҳои мушаххас додааст, то ин мушкilotро фавран ҳал кунанд.

Дар ин замина, гурӯҳи кории ҷумҳуриявӣ бо супориши бевоситаи Президент ба ноҳияи Сўх омаданд. Дар маҷлисҳои ноҳия муаррифии барномаи «Рушди иҷтимоию иқтисодии ноҳияи Сўх» баргузор гардида, ки барои солҳои 2026-2028 муқаррар шудааст. Дар ин ҷорабинӣ муовини аввали вазир иқтисод ва молия Илҳом Норкулов, муовини аввали ҳокими вилояти Фарғона Мирзохид Убайдуллоев, аз гурӯҳи роҳбарони идораҳои сатҳи ҷумҳуриявӣ ва вилоятӣ, инчунин намоёндагони ҷамоатҳои шаҳрвандон иштирок карданд.

Дар муаррифии раванди ислоҳот таҳлил ва дар бораи нақшаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии ноҳия маълумоти муфасссал ироа гардид. Ҳамзамон, нақшаҳо барои ҳалли мушкilotи аҳоли – таъминоти оби нӯшоқӣ, бехтар намудани сифати хидмати нақлиёт барои равуо ба маркази вилоят, беҳбудии инфрасохторҳое, ки бар рушди сайёҳӣ ва муҳаррики асосии иқтисодии ноҳия мусоидат мекунанд, мавриди муҳокима қарор ги-

рифтанд.

Аз ҷумла, таҳияи нақшаи генералии рушди сайёҳӣ дар қитъаи 5-километраи дарёи Сўх, «Маркази тичоратии ҳамбастагии Сўх-Боткен», лоиҳаҳои «Сайёҳии тиббии Сўх» ва лоиҳаҳо дар бахши кишоварзӣ, ки бо ҳамкориҳои ширкати «UzAgroStar Holding» амалӣ мешаванд, муаррифи шуданд.

Собиқадорон ва соҳибкорони ноҳия низ пешниҳодҳои худро баён карданд. Афзоиши ҳаракати ҳавоӣ ба ноҳия, фароҳам овардани шароит барои густариши Ҷамоати иқтисодӣ, ҷалби ширкатҳо ва сармоягузориҳои калон барои муаррифии Сўх ба ҷаҳон аз ҷумлаи тақлифҳои онҳо буданд.

Дар ин ҷорабинӣ инчунин барои ҳалли мушкilotи таъминоти оби нӯшоқӣ чораҳои мушаххас муайян шуданд. Дар ин самт як гурӯҳи кории махсус таъсис шуд ва эълон гардид, ки маблағҳои зарури аз буҷаҳои ҷумҳуриявӣ ва вилоятӣ ҷудо мегарданд.

Илҳом Норкулов, Мирзохид Убайдуллоев ва ҳокими ноҳия Саидбаҳром Саидмусаев таъкид карданд, ки барои рушди ҳамбастагии Сўх тамоми имкониятҳо сафарбар мешаванд.

Ин таваҷҷуҳ ба ноҳияи Сўх ифодаи ғамхории сармояи Президенти мо ба минтақаҳои наздисарҳадӣ ва сарнавишти ҳар як сокини он аст. Принсипи Роҳбари давлат дар бораи он ки «Сўх қисми ҷудонапазирӣ Ўзбекистон аст, ҳар як шаҳрванди он барои мо арзишманд аст» ба кори амалӣ табдил ёфтааст.

Имрӯз дар Сўх давраи нави рушд, навсозӣ ва шукуфои оғоз ёфт. Ин таваҷҷуҳ, ин ғамхорӣ устувор хоҳад буд ва ҳамчун заминаи ояндаи минтақа, ба ҳаёти ободу шукуфон хидмат хоҳад кард.

Ҷаҳонгир СОБИРОВ,
барандаи шабакаи
телевизиони Сўх.

Вилояти ФАРҶОНА.

Дар Иттиҳоди нависандагони Ўзбекистон тақдироти китоби «Орзуи Ўзбекистони Нав»-и сармуҳаррири рўзномаҳои «Янги Ўзбекистон» ва «Правда Востока», Журналисти шоистаи Ҷумҳурии Ўзбекистон Салим Дониёров баргузор гардида.

ТАҚДИМОТИ КИТОБИ «ОРЗУИ ЎЗБЕКИСТОНИ НАВ»

Дар ҷорабинӣ намоёндагони давлатӣ, олимону зиёён, донишҷӯён ва дигар шахсиятҳои ҷамъиятӣ иштирок доштанд.

Ҷорабинӣ аз ҷониби раиси Иттиҳоди нависандагони Ўзбекистон, Шоир халқии Ўзбекистон Сирочиддин Саййид ифтиҳон гардид.

– Роҳи интиҳобнамудай Президенти мо Шавкат Мирзиёев Ўзбекистони Навро ба сӯйи ҳадафҳои бузург ва олиҷаноб мебарад, – гуфт Сирочиддин Саййид. – Ҳама шароит ва имкониятҳои зарурии барои эҷоди самараноки аҳли қалам фароҳам оварда шудааст. Имрӯз эҷодкорону зиёён вазифа ва масъулияти худро амиқ ҳис карда, ба шуққуғи Ватан саҳми муносиб меғузоранд. Китоби журналисти моҳир Салим Дониёров бо номи «Орзуи Ўзбекистони Нав» бо мақола, мусоҳиба ва маводҳои таҳлилии ҷавобгӯ ба талаботи замони сазовори эътибор аст.

Дар ҷорабинӣ директори генералии Агентии миллии иттилоотӣ Ўзбекистон, сенатор Абдусайд Қўчимов, ректори Донишгоҳи давлатии забон ва адабиёти Ўзбек ба номи Алишер Навоӣ, академики Шухрат Сирочиддинов ва дигарон дар бораи китоби нави маълумоти муфасссал доданд.

Китоби «Орзуи Ўзбекистони Нав» мақолаҳои таҳлилии ва мусоҳибаҳои муаллифро

бо шахсиятҳои давлатӣ ва ҷамъиятӣ дар бар мегирад. Маводи мазкур дар давомии панҷ соли охир дар рўзномаи «Янги Ўзбекистон» нашр шудааст. Аз ин ҷиҳат, метавон гуфт, ки китоб гӯё як санади хоси роҳи пешрафти Ўзбекистони Нав мебошад. Инро дар ҷорабинӣ устодони соҳаи рўзноманигорӣ, нависандагон ва шоирон низ махсус таъкид карданд.

Дар ҳақиқат, хангоми мутолиаи китоб, таърихи кӯтоҳ, вале пурифтиҳории Ўзбекистони Нав ва таҳаввулотҳои тадриҷии ислоҳотҳо пеши назар меояд. Ҳар мавзӯи китоб бо забони самимӣ, раван ва содда, ҳамзамон бо назари журналистӣ таҳлил шудааст.

Журналисти шинохта, доктори фалсафаи илмҳои филологӣ ва дотсенти Салим Дониёров соли 2010 ғолиби озмуни «Қалами тиллоӣ», соли 2020 соҳиби ордени «Меҳнат шухрати» ва соли 2025 бо унвони фахрии «Журналисти шоистаи Ҷумҳурии Ўзбекистон» қадрдонӣ шудааст.

Дар доираи ҷорабинӣ инчунин намоиши аксҳои «Манзараҳои Ўзбекистони Нав»-и аксбардори Иттиҳоди нависандагон Аҳмад Тура ташкил гардид.

Назокат УСМОНОВА,
муҳбири Ўза.

Санъати тасвирӣ

«САЙРУ САЁҲАТ» БА ҲИЁБОНҲОИ ОЛАМ ТАВАССУТИ АКСҲО

Дар доираи сессияи 43-юми Сарконференсияи ЮНЕСКО дар маҷмааи сайёҳии Silk Road Samarkand намоиши аксҳои гео-ҳиёбонҳои 50 кишварҳои ҷаҳон оғоз ёфт, ки ташаббускори тадбири пушурӯҳи фарҳангӣ донишқадаи илмӣ-тадқиқотии ҷуғрофӣ ба номи А. П. Карпинский Русия мебошад.

– Мақсад аз ташкил кардани намоишгоҳ, – гуфт директори Донишқадаи мазкур, профессор Павел Химченко, – нишон додани геопаркҳои дунё ва эҳёи табиат, муносибати мардум барои ривҷоҷи равнақи парвариши рустанҳои зебо.

Мақсад аз ташкил кардани намоишгоҳ, – гуфт директори Донишқадаи мазкур, профессор Павел Химченко, – нишон додани геопаркҳои дунё ва эҳёи табиат, муносибати мардум барои ривҷоҷи равнақи парвариши рустанҳои зебо.

Мақсад аз ташкил кардани намоишгоҳ, – гуфт директори Донишқадаи мазкур, профессор Павел Химченко, – нишон додани геопаркҳои дунё ва эҳёи табиат, муносибати мардум барои ривҷоҷи равнақи парвариши рустанҳои зебо.

Мақсад аз ташкил кардани намоишгоҳ, – гуфт директори Донишқадаи мазкур, профессор Павел Химченко, – нишон додани геопаркҳои дунё ва эҳёи табиат, муносибати мардум барои ривҷоҷи равнақи парвариши рустанҳои зебо.

Мақсад аз ташкил кардани намоишгоҳ, – гуфт директори Донишқадаи мазкур, профессор Павел Химченко, – нишон додани геопаркҳои дунё ва эҳёи табиат, муносибати мардум барои ривҷоҷи равнақи парвариши рустанҳои зебо.

Мақсад аз ташкил кардани намоишгоҳ, – гуфт директори Донишқадаи мазкур, профессор Павел Химченко, – нишон додани геопаркҳои дунё ва эҳёи табиат, муносибати мардум барои ривҷоҷи равнақи парвариши рустанҳои зебо.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА,
хабарнигори
«Овози тоҷик» дар
вилояти Самарқанд.

ДИАЛЕКТИЗМҲОИ ЛУҒАВӢ ВА ХУСУСИЯТҲОИ ХОСАИ ОНҲО

Забони адабӣ дорои шева ва лаҳҷаҳои гуногун мебошад. Шева воситаи муоширату муҳобираи маҳалҳои гуногун буда, хусусиятҳои савтӣ (фонетикӣ), дастурӣ (грамматикӣ) ва луғавӣ (лексикӣ)-ро дарост ва бо ин ҷиҳат аз забони адабию шеваҳои дигар фарқ мекунад.

Лаҳҷа забони зиндаест, ки воситаи муҳобира ва муҳолилаи афкори сокинони маҳалли муайян мебошад. Шева кул ва лаҳҷа ҷузъ аст.

Бояд гуфт, ки дар ноҳияҳои Бўстонлик ва Паркенти вилояти Тошканд низ тоҷикон маскунанд. Онҳо дар деҳаҳои Бурҷимулло, Ходалоҳ (Янгикўрган), Сарикўр (Юсуфхона), Қашқо (Юбейлиний), Яккатўт, Богистон, Нанай, Полвонак, Майдонтол, Испай, Мулалло, Чакак, Писком (ноҳияи Бўстонлик), Заркент, Навдак, Невич (ноҳияи Паркент) умр ба сар мебаранд.

Олими шевашиносии рус В.С.Рас-торгуева дар китоби «Опыт сравнительного изучения таджикских говоров» (1964) лаҳҷаҳои забони тоҷикиро ба чор гурӯҳи шева (шимолӣ, ҷанубӣ, марказӣ (мобайнӣ) ва ҷануби шарқӣ) ҷудо кардааст. Мутаассифона, лаҳҷаҳои тоҷикони ноҳияҳои Бўстонлик ва Паркент аз ин таснифот берун мондаанд.

Монанди забони адабӣ лаҳҷаҳо низ дорои таркиби луғавӣ ҳастанд, ки дар он калимаҳои умумихалқӣ, қадима, классикӣ, вомӣ ва хосса (диалектизмҳо) захира гаштаанд.

Дар ин мақола мо кўшиш кардем, ки мулоҳизаҳои худро роҷеъ ба диалектизмҳои луғавӣ дар асоси лаҳҷаҳои тоҷикони ноҳияҳои Бўстонлику Паркент иброн намоём.

Пеш аз ҳама бояд гуфт, ки қисми асосии таркиби луғавии лаҳҷаҳо аз калимаҳои умумихалқӣ иборатанд. Калимаҳои умумихалқӣ қаробати лаҳҷаҳо бо забони адабӣ таъмин менамоянд. Қисми дигари калимаҳо мувофиқи қонуну қоидаҳои махсуси ин ё он лаҳҷа пайдо шуда, аз ҷиҳати шакл, ифодаи мафҳум ва маънаи аз воҳидҳои луғавии лаҳҷаҳои дигар ва забони адабӣ фарқ мекунанд ва боиси тафриқаи онҳо мегарданд. Диалектизмҳо ба яке аз лаҳҷаҳои имконияти фароҳам меоваранд, то ҳамчун лаҳҷаи ҷудогона ташаккул ёбанд. Яъне бидуни ин гуна калимаҳо мавҷудияти лаҳҷаи ҷудогона ғайримمکن аст.

Олимонии лаҳҷашиносии тоҷик дар рисола ва мақолаҳои илмӣ худ тахти истилоҳҳои «диалектизмҳо», «лексикаи шевагӣ», «калимаҳои хоси шева», «диалектизмҳои лексикӣ» маҳз чунин калимаҳоро мавриди назар доштаанд. Аз ҷумла, Т.Мақсудов дар китоби «Лексика ва фразеологияи шеваҳои тоҷикони Исфара» (1977), ки ба тадқиқи хусусиятҳои луғавӣ (лексикӣ)-и лаҳҷаҳо бахшида шудааст, ҳуло-саҳои худро дар бораи диалектизмҳо баён карда, баъзе аломатҳои асосии онҳоро зикр намуфтааст.

Муҳаққиқи лексикаи шеваҳои ҷанубии забони тоҷикӣ Ғ. Ҷўраев дар мавриди аломатҳои асосии диалектизмҳои фикри олимии рус Ф.И.Филинро (инкишофи локалӣ ё худ изоглосс доштани диалектизмҳо) таъкият дода, дар китоби худ «Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ» (1980) чунин менависад: «Дар ҳақиқат, калимаҳои хоси шева (ё гурӯҳи шеваҳо) дар доираи муайян маҳдуд менамояд. Чунин диалектизмҳои лексикӣ мавҷуд надорад, ки барои ҳамаи шеваҳои то-

ҷикӣ баробар бошад».

Маваде, ки мо аз лаҳҷаҳои тоҷикони ноҳияҳои Бўстонлику Паркенти вилояти Тошканд ҷамъ намудем, аз ҳеле муҳим будани нуктаи болоӣ дар хусуси аломатҳои асосии диалектизмҳо ғувҳӣ медиҳанд. Дар ҳақиқат, диалектизмҳое, ки дар як лаҳҷа ба мушоҳида мерасанд, тамоми лаҳҷаҳои забони тоҷикиро фаро намегиранд; дар лаҳҷае ба вуҷуд омада, дар ягон лаҳҷаи дигар мавҷудияти худро қатъ менамоянд.

Диалектизмҳо худ маҳсули қарнҳои гузашта буда, ба шароити ҷуғрофӣ, таърихӣ, иқтисодӣ, маъмурий ва шугли гуногуни соҳибони лаҳҷа вобастаанд. Бо тақозои шароити ҷуғрофӣ ва таърихӣ баъзе лаҳҷаҳо дар захираи луғавии худ як миқдор калимаҳои таърихӣ ва мансухро нигоҳ доштаанд ва аз гурӯҳи дигари лаҳҷаҳо тақозо намуфтаанд, то ҳодисаҳои навро аз сар гузаронанд. Ва маҳз боқӣ мондани миқдори муайяни калимаҳои таърихӣ ва классикӣ яке аз манбаъ ва сарчашмаҳои пайдоиши диалектизмҳо ба шумор меравад. Масалан, дар лаҳҷаҳои тоҷикони ноҳияҳои Бўстонлику Паркент чунин оварда мешавад: са?, се?- чӣ?, апохтол-дўзах; митин-зоннўл, гурунч-биринч, устира-поку, хинзир-хуки ёбой...

Сарчашмаи дигари пайдоиши диалектизмҳои луғавӣ бо ворид гаштани унсурҳои луғавӣ аз дигар забонҳо рабт дорад. Мушоҳидаҳои нишон медиҳанд, ки дар лаҳҷаҳои тоҷикони ин ду ноҳия калимаҳо асосан аз забонҳои арабӣ, туркӣ-ўзбекӣ ва русӣ ворид гаштаанд: тамади, тамадик, хало (халачо, маҳр (арабӣ), анҷирной (ржаной), ҷаркоп (жаркое), кесаки (косаяк)-русӣ; ҷакич, қапқок, хучалик, бугим, (ўзбекӣ); ахта (муғулӣ); ҷағдай (қазоқӣ)...

Дар заминаи қоидаҳои дохилии лаҳҷаҳо ба вуҷуд омадани онҳо низ аз манбаъ ва сарчашмаҳои муҳими пайдоиши инкишофи диалектизмҳо махсус мешаванд. Дар ҷунин ҳол диалектизмҳои луғавӣ асосан бо роҳҳои зерин ба вуҷуд меоянд:

а) дар натиҷаи тағйироти зиедӣ таркиби луғавии баъзе воҳидҳои луғавӣ: ҷалдивор-ҷордевор; ҷўл-ҷувол; испасуфа, липпа// лиф-нефа; дойват- дуои бад...

б) дар натиҷаи аз решаҳои умумихалқӣ сохта шудани калимаҳои мураккабе, ки аз лиҳози шакли мазмун хоси лаҳҷаҳои тоҷикони ин ноҳияҳоянд: ҷўлдона // ҷўлдона-санҷид; намозхонак-номи паррандае монанди курқури қароқ; руғир-тарма; ҷойшаб-рўйчо; сарйак, десаңга-оташдон...

в) дар натиҷаи маъноии нав гирифтани калимаҳои умумихалқӣ: пиёда-оташдон; ходим-фаррош, сатил-ҷойчўш, нохунак-номи як навъ касалии ҳар.

Диалектизмҳои луғавӣ дар лаҳҷаҳои ин ноҳияҳо дорои изоглосс мебошанд, бинобар ин онҳоро вобаста ба ҳудуди интишорашон метавон ба гурӯҳҳои зерин ҷудо кард:

1. Диалектизмҳои луғавие, ки барои ҳамаи лаҳҷаҳои тоҷикони Бўстонлику Паркент умумӣ ҳастанд: ҳари-номи рав-ҷўби асосии бом ё хонаи сохти қадима, яъне бомаш хокпўш; ҷойшаб-рўйчо; по-

дачи-ҷўпон; ғалмас-гули хайрӣ (навъи ёбой).

2. Диалектизмҳои луғавие, ки ба ақсари лаҳҷаҳои тоҷикони ин ноҳияҳо мансубанд: гуррак-қумрӣ, мусичаи тавақдор; мурсак // минсак-ҷомаи бепатаҳи занона (челак); бинак-пуштаки нон, намозхонак-номи паррандае, ки ба курқури қароқ монанд аст.

3. Диалектизмҳои луғавие, ки ба лаҳҷаҳои тоҷикони яке аз ноҳияҳо хосанд: пичча // пичи-камтар; исқал//усқул//сиқул-номи буттае аз оилаи настра-ран; (ноҳияи Паркент); мила// мела - гесў; тагна - сипор; сапйдак // сафедак -номи як атолаи аз пиёзбехи гиёҳе пухташуда (ноҳияи Бўстонлику).

4. Диалектизмҳои лексикӣ, ки дар як ё чанд лаҳҷаи ҳамонанди тоҷикони ноҳияҳо истифода мешаванд; манак-номи як навъи ҷойинки фулўзӣ; биҷирак-мағзи қормағзи равғанаш гирифташуда; ҷимпашша, сапедпарақ, мағғалдак-хомўшак; пийода, сарйак, десаңга-оташдон; обҷимак// обҷинак-обмўрӣ...

Диалектизмҳои луғавӣ аз ҷиҳати сохт, таркиб ва минтақаи паҳншавӣ низ гуногунанд. Ин гуна унсурҳои луғавии лаҳҷагӣ бобати ифодаи маънаӣ ва муносибаташон бо забони адабӣ низ яқрағ нестанд. Аз ин ҷиҳат онҳоро ба тарикӣ зайл метавон гурўҳбандӣ кард:

1. Диалектизмҳои луғавие, ки аз лиҳози шакли мазмун дар забони адабӣ ба назар намерасанд: мурсак// минсак-ҷомаи бепатаҳи занона (челак); манак-як навъи ҷойинки тунукагин; мағғалдак// мағилмак// сапедпарақ-хомўшак; ҷўлдона// ҷўлдона-санҷид; сарйак-оташдон, рувакчи-фаррош...

2. Воҳидҳои луғавие, ки танҳо аз лиҳози шакл дар лаҳҷаҳои дигар ва забони адабӣ мавҷуданд, вале дар лаҳҷаҳои тоҷикони ноҳияҳои номбурда маъноии дигарро ифода мекунанд: ганчина-анбори кўчак (Богистон); гилос-олубул (Навдак); мурча// мўрча-ҳаммом; бўҳор-тобистон (ноҳияи Бўстонлик); ходим-фаррош(Навдак, Невич); овила-қади хом (норасида) (Бурҷимулло).

3. Унсурҳои луғавие, ки решаи онҳо дар забони адабӣ ва лаҳҷаҳои дигар мавҷуданд, вале дар лаҳҷаҳои тоҷикони ноҳияҳои мавриди тадқиқ бар замми маъноии муқаррарӣ, маъноии иловагӣ низ доранд, ки ин ҷо мо маъноии иловагии онҳоро овардем: шох-ҳорбанди атрофи бог, ҳавлӣ, хоҷагӣ (Богистон, Нанай, Писком, Заркент); пийода-оташдон, ҷаман-сифати ҳари сустгард; ҷодир-хайма; меш-саноч, хурдан// хўрдан-нўшидан (Бурҷимулло).

4. Калимаҳое, ки дар забони адабӣ сермаъно буда, дар лаҳҷаҳои тоҷикони ноҳияҳои Бўстонлику Паркент танҳо бо як маънаи истеъмом мешаванд: нийоз-мўйи андакест, ки дар қисми болои сар ҳамчун гесўча меғузоранд; ғайир-одами бадрашк, рамидан -шубҳа қардан (ноҳияи Бўстонлик).

Диалектизмҳои луғавӣ категорияи тағйирёбанда буда, қараёни пайдоиши онҳо қатъ намергардад. Аз ҷониби дигар, дар натиҷаи таъсири забони адабӣ, матбуот, воситаҳои ахбор, асарҳои бадеӣ, мактаб ва амсоли инҳо доираи истеъмоли баъзе диалектизмҳо маҳдуд шуда, тадриҷан ҷойи худро ба калимаҳои умумихалқӣ-адабӣ медиҳанд ва баръақс баъзе диалектизмҳо то ба сатҳи калимаи адабӣ мерасанд.

Малик КАБИРОВ,
дотсенти Донишгоҳи давлатии
педагогии Чирчик.

МЕҲМОНХОНАИ НАВ ДАР БУҲОРО

Боиси хушнудист, ки солҳои охир дар натиҷаи фароҳам овардани шароити мусоид иқтидори қабули сайёҳон дар Бухорои бостонӣ меафзояд. Дар давраи гузаштаи соли раван шумораи сайёҳон аз 6,3 млн. нафар афзуд. Бештар аз 2,2 нафари онҳо сайёҳони хориҷӣ мебошанд. Ин натиҷа нисбати соли 2016 14 баробар зиёд аст. Ба иборати дигар даромад аз сайёҳон дар вилоят ба 614,1 млн. доллари ИМА расида, яке аз соҳаҳои муҳими иҷтимоию иқтисодии вилоят будани сайёҳиро дар амал собит месозад.

То ҳол дар 675 меҳмонхонаи гуногуни (хурду калон) шаҳри қуҳан имконияти қабулкунӣ 17 310 нафар меҳмонан ташаккул ёфт. Танҳо дар давоми 10 моҳи гузашта 85-то меҳмонхона созонм ёфт. 80 ҳазор нафар соҳиби ҷойи қорӣ шуданд.

Ба қарибӣ дар вилоят боз як хурсандӣ рух дод. Аз ҷониби соҳибкорони хусусӣ меҳмонхонаи нави бунёд гардида, ба истифода дода шуд. Ин бинои ҳаштошёна, ки дорои 112 хона ва 224-то ҷой аст, дар кўчаи «Ғиждувон»-и шаҳр ба ивази 15 миллион доллари ИМА қад боло кард. Меҳмонхонаи

сеситорадори «Ramada Encore by Wyndham»-ро бинокорони ширкати «International Hotel Service» сохта, ба истифода супурданд.

Баробари меҳмонхона объектҳои толори конфронсҳо, ҳавз, макони варзишу солимгадони, тарабхонаҳо низ Ҷамоати иқтисодӣ нишон медиҳад. Бо шарофати меҳмонхонаи нави 100 нафар соҳиби

ҷойи қор гардид. Дар маросими кушодашавии меҳмонхона ҳокими вилоят Б. Зарифов иштирок кард ва гуфт, ки ин аввалин меҳмонхонаест, ки бо бренди идоракунӣ хориҷӣ дар асоси қолабҳои ҷаҳонӣ дар диёраи бон Ҷамоати иқтисодӣ оғоз намуфтааст.

А. АВЕЗОВ,
хабарнигори
«Овози тоҷик»
дар вилояти Бухоро.

НАҚШИ ЁЗБЕКИСТОН ДАР ҲАМКОРИҲОИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ КУНУНӢ

Ўзбекистон ба шарофати мавқеи ҷуғрофӣ ва робитаҳои бисёрҷанбааш бо кишварҳои дигар дар низоми ҳамкории байналмилалӣ ҷойгоҳи муҳим дорад.

Солҳои охир ҷумҳурии мо муносибҳои дучониба ва бисёрҷанбаи худро мунтазам инкишоф медиҳад, дар созмони маъруфи сатҳи ҷаҳонӣ, аз ҷумла Созмони Милалӣ Муттаҳид, Созмони ҳамкории Шанхай ва Ҳамкории иқтисодии Осиёи Марказӣ фаъолона ширкат меварзад. Ўзбекистон сазӣ менамояд, ки ба тамоми кишварҳои олам муносибати муътадилро ба роҳ монад, дар ин бобат ба робитаҳои иқтисодиву фарҳангӣ эътибори бештар медиҳад.

Иштироки кишвари мо дар анҷуман ва ҷамъиҳои байналмилалӣ тайёриву омодагии мамлакатро ба мулоқот ва ҳаллу фасли муштарак мушкilotи рӯзмарраи ҷаҳонӣ, аз ҷумла амният, экология ва мубориза бар муқобили терроризм собит месозад.

Бояд зикр намуд, ки Ўзбекистон, воқеан аз ҷумлаи кишварҳои асосии Осиёи Марказист ва аз ин рӯ маркази муҳими таъсир дар минтақа ба шумор меравад. Мамлакат дар ҳамкории байнидавлатӣ фаъолноқӣ зоҳир намуда, ба эътидоли вазъи сиёсӣ ва мустақамшавии робитаҳои иқтисодии байни давлатҳои ҳамсоя мусоидат менамояд.

Ўзбекистон дар қараёнҳои қаробат, аз ҷумла Иттиҳоди иқтисодии Осиёи Марказӣ ва рушди

гузаргоҳҳои нақлиётӣ фаъолона иштирок мекунад, ки барои бехтар гардидаи савдои тарафайн ва мубодилаи фарҳангӣ хеле муҳим аст.

Сиёсате, ки ба бех сохтани муносибатҳо бо ҳамсоягон ва ҳаллу фасли мушкilotи ҷиддӣ, аз ҷумла захираҳои об ва сарҳадҳои нигаронида шудаанд, нақши стратегӣи Ўзбекистонро бобати таъмин сохтани рушди устувори минтақа нишон медиҳад.

Солҳои охир Ўзбекистон дар масъалаҳои амнияти ҷаҳонӣ низ ташаббус зоҳир менамояд. Иштироки фаъоли мамлакат дар амалиётҳои байналмилалӣ бинобар ҳифзи сулҳу субот, ҳамчунин мубориза ба муқобили терроризм ва экстремизми байналмилалӣ, аз дараҷаи баланди масъулиятшиносӣи Ўзбекистон барои эътидол дар минтақа ва умуман дар ҷаҳон дарак медиҳад.

Мавриди тазаққур аст, ки Ўзбекистон ҳамчунин дар таъкил намунаи мулоқот бобати пешгирӣ намунаи зиддиятҳо ва истикрори сулҳу салоҳ нақши бағоят муҳим мебошад, дар ин бобат барои гуфтушунди байни кишвар ва ғуруҳҳои мухталиф ва ҷойгоҳ роҳу воситахоро пешниҳод мекунад. Саҳми Ўзбекистон дар сазои кӯшиш бинобар сулҳу салоҳ бо иштироки он дар қараёнҳои сул-

ҳҳохона ва дастгирии ташаббусхое, ки ба бехсозии амният ва эътидол дар ҳудудҳои зиддиятнок нигаронида шудаанд, собит мегардад.

Сиёсати дипломатии Ўзбекистон дар арсаи ҷаҳонӣ тӯли солҳои охир пешрафти назаррасро намоиш медиҳад. Иштирок дар созмони байналмилалӣ, ҳамкории фаъол бо кишварҳои пешқадами ҷаҳон ва вусъат додани шабакаҳои намондагии дипломатӣ аз дараҷаи олиӣ эътиמוד ба Ўзбекистон аз ҷониби шарикон шаҳодат медиҳанд. Самтҳои бартариноки сиёсати хориҷӣ дар худ ҳамкории иқтисодӣ, мубодилаи фарҳангӣ ва ҳаллу фасли мушкilotи минтақавиро фаро мегиранд.

Бояд гуфт, ки Ўзбекистон дипломатияро ба сифати воситаи муҳими ҳаллу фасли зиддиятҳо ва дарёфти роҳи дурусти барои ҷонибҳо муфид дар вазъиятҳои мураккаб фаъолона истифода мекунанд, ки ба мустақамшавии мавқеи он дар арсаи байналхалқӣ мусоидат менамояд.

Мероси фарҳангии Ўзбекистон, аз ҷумла меъморӣ, адабиёт ва санъат эътибори ҷомеаи ҷаҳонро ҷалб намудаанд ва ба қисмати муҳими муносибатҳои байналмилалӣ таъдил меёбанд.

Ўзбекистон худро дар ҷамъиҳои байналмилалӣ фарҳангӣ фаъолона пешниҳод мекунад, дар мубодилаҳои фарҳангӣ, намоишгоҳ ва ҷашнвораҳо ширкат меварзад. Ин нафақат ба паҳн шудани донишу маълумот нисбати мероси ғановатманди мамлакат, балки

боз ба таҳкими алоқаҳо бо давлатҳои дигар аз тариқи ҳамкории муфиди тарафайн фарҳангӣ мусоидат менамояд.

Дастгирии урфу одат, анъана ва санъат барои ташаббусҳои дипломатӣ ҳамчун асос хидмат мекунад ва метавонад бобати муносибатҳои сулҳҳохона бо фарҳангу маданияти дигарон нақши калидӣ бозад.

Солҳои охир Ўзбекистон як қатор ислохоти иқтисодиро, ки ба бозсозии иқтисодиёт ва ҷалби сармояҳои хориҷӣ нигаронида шудаанд, татбиқ кард. Ин ислохот, аз ҷумла озодкунии танзими асёр ва бехтар сохтани шароит барои тиҷоратро дар бар мегиранд ва ба таҳкими робитаҳои байналмилалӣ, баланд бардоштани рақобатбардории мамлакат дар бозорҳои ҷаҳонӣ мусоидат мекунанд.

Ўзбекистон барои созмони додани иқлими мусоиди сармоявӣ фаъолона кор пеш мебарад, ки боиси эътибори шарикони хориҷӣ мегардад, ҳамчунин баҳри қори муштарак имконият фароҳам меварзад.

Рушди устувори иқтисодӣ ва қаробати муваффақӣи Ўзбекистон дар равандаҳои байналмилалӣи иқтисодӣ мавқеи ӯро дар Осиёи Марказӣ ва берун аз ҳудудҳои он ба сифати шарикӣ муҳим мустақам менамояд.

Ораш АКАБОВЕВ, донишҷӯи соли чоруми Донишгоҳи давлатии забонҳои ҷаҳонӣ Ўзбекистон.

Дастаи мунтахаби Ўзбекистон дар Бозиҳои ҳамбастагии исломӣ, ки дар Арабистони Саудӣ баргзор мешавад, бо боварӣ ҳунарнамоӣ дорад. Дирӯз варзешгарони мо 9 медал ба даст оварданд: 5 тилло, 3 нуқра ва 1 биринҷӣ.

Медалҳои тиллоиро Мадияр Данияров, Абдуллоҳ Мадаминов, Хуморобону Мамаҷонова, Сарвар Зафарҷонов ва Сарвар Зафарҷонов ба даст оварданд.

Имрӯз варзешгарони мо дар мусобиқоти шиноварӣ, футзал, вазнбардорӣ, каратэ ва муай-тай иштирок мекунанд.

НАЗОРАТИ ДАВЛАТӢ БАРОИ ТАЪМИНИ БЕХАТАРИИ САНОАТӢ

Кумитаи бехатарии саноат, радиатсия ва ядро ҳамчун мақомоти ваколатдори идоракунии давлатӣ буда, татбиқ ва назорати сиёсати ягонаи давлатиро таъмин мекунад.

Дар Маркази матбуоти миллии бо иштироки роҳбарии Кумитаи бехатарии саноат, радиатсия ва ядро нишастии матбуотӣ тахти мавзӯи «Чораҳои назоратӣ ва пешгирӣ нундари барои таъмини бехатарии саноатӣ дар шаҳри Тошканд» баргузир гардид.

Дар қарабинӣ роҳбарии шуъбаи ҳудудии кумита дар шаҳри Тошканд Олимҷон Ҷўраев оиди қорҳои дар соҳа аҷномдодашуда маълумот дод. Қайд гардид, ки кумита қорҳои назоратӣ ва пешгирӣ нундари дар иншоотҳои зерин: қранҳои истифодашаванда дар соҳаи сохтмон, анборҳои нигоҳдорӣи маводи кимёвӣи захролуд, омодакунии аттракционҳои барои мавсим, ширкатҳои хидматрасонии лифтоҳу дар шаҳри Тошканд ба таври системавӣ амалӣ мекунад.

Аз аввали соли қорӣ шуъбаи ҳудудии шаҳри Тошканд қорҳои назоратӣ, тадбирҳои профилактикӣ аҷномдод, до-ниши қормандони қорҳои назорати санҷиш қарор дода-аст. Дар натиҷаи қорҳои назоратӣ 1 145 ҳолати вайрон қардани талаботи қорҳои ошқор гардидааст. Ба 135 нафаре, ки ба ин ҳолатҳо роҳ дода-анд, қазои маъмурий татбиқ қар-да шудааст.

8 сентябри соли қорӣ дар майдони сохтмони манзили «Думбарабод Сити»-и ноҳияи Чилонзор садама руҳ дод. Қран-и борбардори ЧММ «Омега Агро Строй» фуру рафт ва як нафар ба ҳалокат расид, ду нафар қароҳати вазнин гирифтанд. Комиссияи махсуси тафтишоти мақомоти ваколатдор садамаро мавриди таҳқиқ қарор дод ва қорҳо андешид. Вазъи роияи талаботи бехатарии саноатӣ ва ҳифзи меҳ-

нати 263 аттракцион, ки дар 17 боғи фарҳангӣ ва фароғатии Тошканд насб шудаанд, низ мавриди назорат қарор гирифт. Муайян шуд, ки баъзе иншоотҳо шиносномаҳои техникӣ надошта, баъзеи дигар ғайриқонунӣ фаъолият мекуна-нд. Аттракционҳое, ки ба қандаҳои бехатарӣ қавобӯғ не-станд, то бартараф қардани камбудии муваққатан аз шабака-и барқӣ қудо қарда шуданд. Барои пешгирӣи қонуншикана-ҳои дар истифодаи аттракцион-ҳо платформаи электронии назорати қамъиятӣ «attrak-sionpazorati» ба қор андохта шудааст.

Мутахассисони соҳа инчунин оид ба истифодаи лифтоҳу би-ноҳои баландиша маълумот доданд. Дар моҳҳои август ва сентябри соли қорӣ, дар асо-си дастурҳои Сарпрокуратура, ҳамаи лифтоҳу биноҳои исти-қоматии Тошканд тафтиш ва камбудии ислоҳ шуданд. Кам-будии ошқоршуда аз ҷониби ҳокимиятҳои ноҳиявӣ ба плат-формаи «Лифтоҳу бехатар» во-рид гардидаанд. Дар қамӯбӯ, дар 9 147 таҳқиқоти лифт 37

103 камбудӣ ошқор қарда шуд. Мувофиқи қандаҳои қабул-шуда, барои оғоҳ қардани аҳоли дар бораи ҳолати техни-кии лифтоҳу ба қабинаҳои лифт-стикерҳои сабз (қоршоям), ка-буд (қисман вайроншуда), зард (ноқис) ва сурх (барои истифода қардани) қаспонида меша-ванд. Аз 1 июли соли 2026 ис-тифодаи ҳама гуна лифтоҳу вайроншуда манъ ҳоҳад шуд. Ҳамчунин, ба 6 844 лифте, ки аз санҷиши техникӣ нагузаш-таанд, тамақоғазҳо бо навиш-таҷоти «Лифт аз санҷиши тех-никӣ нагузаштааст» қаспонида шудаанд.

Таваҷҷуҳи қатъӣ ва қорҳои системавии Кумитаи бехата-рии саноат, радиатсия ва ядро дар шаҳри Тошканд нишон ме-диҳад, ки назорати давлатӣ ва пешгирӣи садамаҳо дар соҳаи саноат барои ҳифзи ҳаёти шаҳ-ривандон ва таъмини амнияти техникийи пойтахт яке аз сам-тҳои афзалиятнок мебошад.

М. МАМАҶОНОВА, хабарнигори «Овози тоҷик».

Самарқанд ва самарқандиҳо

САБР АЗ КАЛИДИ БАСТАГИҲО...

Ба ҳар қоре, ки ҳиммат баста гардад, Агар қоре бувад, гулдаста гардад.

Шайх Саъдии ШЕРОЗӢ.

Чўнда – ёбанда!

(Очерк)

Барои Самарқанди қуҳан фар-зандони азизи худро аз оғуши гар-му нармаи хеш раҳо қардан, ҳар-чанд онҳо бо амри тақдир ба шаҳ-ру кишварҳои дигар азми сафар қардаанд, ҳоди-саи тоқатфаросот.

Чунин ҳолат бо қарҳамони очерки мо – инсонӣ далеру устувор, ҳалиму хоқсор, собиқ қорманди масъули прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон, со-кини маҳаллаи Шалғамони ноҳияи Самарқанд Со-леҳҷон Ҷўраев руҳ додааст. Мавсуф саргузашти ибратангези худро дар китоби шарҳиҳои «Ман – муфаттиш» («Я – следователь»), ки аз тариқи нашириёти «Молодая гвардия» (Русия) рӯи қорпро дид, муфасссал нақл қардааст.

Айёми бачагии ӯ дар маҳаллаи Мўлиён, ҳамагӣ 2-3 километр дуртар аз майдони Регистон гузашт. Он солҳо қариб тамоми мардуми деҳа, аз он ҷумла вилайдани Солеҳҷон дар ҳоҷагии қамо-ати собиқ ба номи Куйбишев қор мекарданд. Дар як оила 11 нафар умр ба сар мебард, аз ин рӯ падару модар аз субҳи содиқ то фуру рафтани оғтоб бо кишоварзӣ машғул буданд. Бегоҳӣ ҳама дар атрофи дастархон қамъ мешуданду суҳбат аз ҳар дар авҷ мегирифт. Зеро он замон дар баъзе ғушаву қанори Самарқанд ҳанӯз нерӯи барқ на-буд, бинобар ин телевизион ҳам.

Падараш аз Ҷанги дуҷони қамъ бехатериҳои худро нақл мекард, модараш – Сарварқола риво-яту афсонаҳо мегуфт.

Ҷайр аз ин, Солеҳҷон ҳамина ки фурсат пайдо шуд, қатман бо муғолиа банд мешуд. Хосатан, ша-бҳои дарозии зимистон, ки осмонро зуд қодари сиёҳ зер мекард, вай бо бародаронаш дар атро-фи сандалии гарм менишастанд, ӯ асарҳои Са-дриддин Айни, Сотим Улғузода, Қалол Иқромӣ, Ҳаким Қарим ва дигаронро бо завқу шавқ муто-лиа мекард. Додарон ба ҳоб мерафтанд, вале Солеҳҷон меҳонду меҳонд.

Қадами қатъӣ

Нашавад мард ғуқта бе сафаре, То нақўша, набошадат зафаре!

Рукниддини АВҲАДӢ.

Ба ҳар қас барои интиҳоби қасб ҳодисаҳои гу-ногун сабаб мешаванд, ки шояд амри тақдир бо-шад. Бо қарҳамони мо ҳодисаи ғайриқашмдошт, саҳақтараш беадолатие руҳ доду ӯ қатъӣ аҳд қард, ки қорманди соҳаи ҳукуку тартибдор мешавад.

Ҳама медонанд, ки дар байни писарқанони шаҳри ва деҳотӣ қамеша низӯҳ ҳаст. Аз деҳот ба шаҳр омадагон аз «шаҳрӣ»-ҳо шатта меҳўрданд ва қатто аз маблаг ва қизу қораи худ қудо мешу-данд.

Солеҳҷон дар синфи нўҳум меҳонд. Қону ди-лаш футбол буд. Боре дар Самарқанд мусобиқаи зимистонаи «Подснежник» («Бойечек») оид ба футбол оғоз ёфт. Аз тамоми ғушаву қанори собиқ Иттиҳоди шуравӣ дастаҳои футбол қамъ омаданд. Як бегоҳӣ Солеҳҷон бо дўсташ Тоҳир аз тамошои бозии «Спартак»-и Маскав пойи пиёда бармега-ш-танд, дар шаҳри қўҳна (атрофи майдони Регис-тон) нобахангом бо авбошон рў ба рў омаданд.

Онҳо бисёр буданд ва ба зўрӣ маблагаи маҳал-латиҳоро гирифтанд. Хушбахтона, Тоҳир, ки қис-монан қурқуват ва аз сирӯ асрони муштзанӣ оғоҳӣ дошт, адаби роҳзанқор дод, онҳо қатто маблагаи аз даст додаи худро пас гирифтанд. Аммо рўзи дигар қорманди милиса Солеҳҷонро дошта, ба идораи қорҳои доҳилӣ бурд. Сипас истинтоқ оғоз ёфту се шабу рӯз идома қард. Ходимони қорҳои доҳилӣ бо исрору сиёсат меқурисиданд, ки шар-и-ки ӯ қӣ буду манзили зисташ қуқот?! Вай дўсташ-ро нафурўхт ва гуфт, ки ҳеҷ қасро наmeshиносад.

Ниҳоят рўзи қаҳорум баъди таҳдидҳо ӯро озод қар-данд.

Солеҳҷон ин беадолатӣ, зўрварӣ, алалхусус милисаҳои бевиҷдонро дида, пеши худ мегуфт: «Қӣ бар зидди қунин ноқасон мубориза бурда метавонад? Прокурор ё муфаттиш!»

Ҳарчанд ният дошт, ки дар дошиқандаи тар-бияи қисмонии Тошканд ба ё бо маслиҳати дода-рад Аминҷон ба дошиқандаи савдои Самарқанд доҳил шавад, баъди ин ҳодисаи ноҳуш фикраш тағйир ёфт. Як муяммом он буд, ки аз сабаби дар мақтаби тоҷиқӣ таҳсил гирифтани ва дар ноҳияи тоҷиктаборон ба қамол расидан забони ўзбекиро қандон хуб намедонист. Бинобар ин соли 1970 Солеҳҷон барои идомаи таҳсил ба шаҳри Душан-бе рафт. Ба факултаи ҳуқуқшиносии Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон қуҷчат сугурда, аз имтиҳон-ҳои қабул сарбаландона гузашт. Хурсандӣ ӯ ин-тиҳо надошт. Охир, ин аввалин қадами қатъӣ сўйи нияту орзуҳои худ буд. Бо таъби болида ба Самар-қанд омад, то аз ин навид модарашро оғоҳ созад. Сарварқола ашқи шодӣ рехт.

– Қони оча, ман хеле хурсандам, ки орзуят қомам амал пўшид, – гуфт модар. – Мо, дуоғўйи ту ҳастем.

Он солҳо, ҳарчанд дар шуъбаи тоҷиқӣ таҳсил мегирифт, ақсар китобҳои дарсӣ ба забони русӣ буданд. Бинобар ин Солеҳҷон аҳд қард, ки дар ғуруҳи русӣ таҳсил гирад. Декани факул-таи ҳуқуқшиносӣ Д.Қалилов аввал розигӣ надод, аммо соли дуҷом ба аризаи шоғирдаш ба хотири он имзо гузошт, ки вай ҳамчун футболбози бома-ҳорат ном бароварда, на танҳо шарафи факулта, қатто донишгоҳро дар мусобиқаҳои бонуфуз ҳимоя мекард.

Тўли панҷ соли таҳсил аз устодони меҳрубон – ректори донишгоҳ, академик Солеҳ Қарабов, про-фессорон Мухаммадҷон Болтаев, Владимир Мел-кумов, Мансур Муллоев, дотсентҳо Шариф Розик-ов, Қаббар Қалилов, Ашўрбой Имомов, Ҳалим Салимов ва дигарон бисёр қизқоро омўхт.

Ў баробари таҳсил дар прокуратураи шаҳри Ду-шанбе аз мутахассисони баланддихтисос тарзи қор-бариро ёд гирифт. Аз ҷумла ба муфаттиши қалон Сафаралӣ Қенҷаев шоғирд шуд. Номбурда қабл аз ба таҷрибаомўзӣ гирифтани қунин шарт гузошт: «Агар ҳоҳӣ, ки муфаттиши хуб шавӣ, – бояд, – адо-латпараст, меҳнатдўст ва бебоқ бошӣ. Ман аз тан-балҳо, ваъдабозу дуруғўён безорам».

Солеҳҷон ваъда дод. ӯ қариб ҳар рўз баъди дарс ба прокуратура омада, дар тадбирҳои қушодани қиноят иштирок мекард, аз мутахассисони балан-дихтисос таҷриба меомўхт.

Ақнун ӯро дар прокуратураи шаҳри Душанбе ҳамчун ёрдқамчи қамоатӣ мешинохтанд, қатто гу-воҳнома низ дошт.

Ниҳоят хатикунандагони факултаи ҳуқуқшино-сиро бо роҳқатҳо ба ҳар қуҷо фирисдоқанд. Ба Солеҳҷон ғайриқашмдошташ роҳқат ба идораи шуъбаи таъминоти иҷтимоии шаҳри Панҷакент ра-сид. Вале бо даҳолати Сафаралӣ Қенҷаев ӯро дар прокуратураи ноҳияи Фрунзеи шаҳри Душанбе му-фаттиш таъин қарданд.

Солеҳҷон Ҷўраев аз соли 1978 қорро қун му-фаттиши ноҳияи Фрунзе сар қарда, баъдан муфат-тиши қалон оид ба қорҳои махсуси назди проку-рори Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонишини ва сардори Раёсати тафтишотии прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷи-кистон ва дар солҳои қуртаҳлуқаи ҷумҳурии соҳиб-стиклол иҷроқунандаи вазифаи додситони қулл (прокурори генералӣ) фаъолиятӣ қурмасул дошт. Солҳои 2003-2010 ҳамчун бехтарин адвокат эъти-роф гардид. Соли 2011 «Меди-алянси Тоҷикис-тон» ӯро дар ҳифзи журналистони бехтарин адво-кати сол эълон намуд. Соли 2014 бо медали ти-лоии «Ҳимоятгари байналмилалӣ» қадрдонӣ гар-дид.

Солеҳҷон Ҷўраев пас аз ба нафақа баромадану ба Самарқанд омадан ба навиштани асарҳои шав-қангез машғул шуд. Асарӣ ӯ «Ман – муфаттиш» («Я – следователь») романи хуҷқатӣ-қриминалӣ буда, аз ду қисм иборат аст. Китоби мазкур, ки ба забони русӣ навишта шудааст, тадқиқоти гуногуни му-аллифро дар бар мегирад. Он дар нашириёти «Мо-лодая гвардия» (Маскав) қоп шудааст. Бояд гуфт, ки дар романи мазкур ҳодисаҳои баҳаммомҳи соли 1990 ва апрелу майи соли 1992 инъикос ёфта-анд.

Солеҳҷон Ҷўраев ба таърихи он рўзҳо ҳамчун шоҳиди зинда даҳолати намуда, баъзе лаҳзаҳои қолиби диққатро одилона нақл қардааст.

– Соли 1992 баъд аз он ки қанги шаҳривандӣ авҷ гирифт, прокурори генералӣ Нурулло Хувай-дуллоев қушта шуд, – меғўяд Солеҳҷон Ҷўраев. – Давъогарони ин қурсӣ 7 нафар буданд, аммо дар қунин вазъияти мушқил вазифаи иҷроқунандаи вазифаи прокурори генералӣ ба зиммаи банди гузошта шуд. Пас аз ин таъқиб, фишор, қатто сўй-қасд нисбати ман авҷ гирифт. Алалхусус аз қони-би ИГБ (қумитаи бехатарии давлатӣ). Онҳо ҳоҳиш, балки талаб мекарданд, ки ба баъзе мансабдору-ни беғуноҳ айб эълон қунам, аммо ман баръақс мустанқилона қарори қонунӣ ва беадолатона меба-ровардам. Ман бо ифтиҳор гуфта метавонам, ки он солҳо дар Тоҷикистон номи неки шаҳсонӣ бе-ғуноҳ ҳифз гардид.

Ҳарчанд ман нисбати дигарон адолатро барқа-рор қардам, вале барои худ ин қорро қарда ната-вористам. Ақиқаш, то имрӯз намедонам, ки барои қӣ ин қор аз дастам наомад?!

Он солҳо дар дафтари хотироти худ байтҳои зерро навишта будам:

Дўсте гуфт: «Сабр қун, зеро-к Сабр қори ту хубу суд қунд, Оби рафта ба қўй боз ояд, Қор бехтар аз он, ки буд, қунд». Гуфтам: «Об ар ба қўй боз ояд, Моҳи мурдари қӣ суд қунд?». Ба ҳамаи дафтар ин байтро илова қунед: Он қӣ ки бувад шикастагиҳо, Сабр аст қалиди бастагиҳо! Саломату қомгор бошед.

Зохир ҲАСАНЗОДА, узви Иттифоқи навишандагони Ўзбекистон.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Шерпўлод ВАКИЛОВ

Рўзнума ҳафтае ду маротиба:
рўзҳои қоршанба ва шанбе қоп
мешавад.

**Рўзнума дар қомпютерқонаи идора
қарфқинӣ ва саҳифабандӣ гардида.**

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи қопи ду интервали
ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намеқунад. Рўзнума
ба мактубҳои интишорнашуда қавоб намегардонад.

Рўзнума 25 июни соли 2008 дар Оқонсии матбуот ва аҳбороти
Ўзбекистон тахти рақами 0003 ба рўйҳат гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170 . Фармоиши 2 Г-1128.
Адади нашр 3684. Ҳаҷм 2 қуъзи қопи.
Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

ISSN 2010-7757

1 2 3 4 5 6

Муҳаррири
навбатдор:
Т. Тўхтаев.
Саҳифабанд-дизайнер:
Х. Тўхтаева.

Мувофиқи қадвал —
21.00
Ба қоп сугурда шуд —
02.30

Нишонии мо:

100011 ш. Тошканд,
қўчан Навоӣ, 30, ошёнаи 4.
Телефонҳо: қабулгоҳ: +998555200337;
Қотибот: +998555200336.
Факс: +998555200337.
сайт http://ovoztojik.uz/, e-mail:
ovoztoj@umail.uz, ovoz@list.ru
Индекси обўна 170.

Матбааи таъбу нашри Ширқати саҳҳомии «Шарқ».
Нишонии қорқона: қўчан Буюк Тўрон, ҳонаи 41.